

[Aksel Larsen.]

seende havde det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ret —, at når det drejer sig om militæret, måles der med en helt anden alen, end når det drejer sig om andre forhold. Hvis der kommer et forslag til finansudvalget om bevilling af nogle hundrede kroner eller måske nogle tusind kroner til et kulturelt formål, så tygger finansudvalget længe og meget indgående på det, og det er i mange tilfælde tvivlsomt, om det kan bevilge det, for der skal jo spares. Men hvis militæret kommer og forlanger 20—30—40—50 eller 100 mill. kr., det være sig til jetjagere eller andre formål, så er finansudvalget parat, og pengene bliver bevilget. Det er altså en meget tvivlsom kontrol, man har med forsvarsministeren i denne retning — bortset fra at paragraffen giver ham fuldmagt til at organisere det, som det passer ham; han har kun pligt til at holde det nogenlunde indenfor rammerne af loven, og man må erkende, at disse rammer er sat så vide, så løse, så almindelige, at dem skal en forsvarsminister have uhyre svært ved at komme til at kollidere med.

Ifølge § 22 kan forsvarsministeren endvidere i det omfang, det anses for påkrævet, fravige de i de hidtil gældende love fastsatte bestemmelser vedrørende antal af befalingsmænd, disses fordeling o. s. v., han kan antage hjemsendt personel til frivillig tjeneste samt antage civilt personel, tilvejebringe de fornødne forsyninger af uniformer, udrustning, materiel, køretøjer, våben og ammunition, inventar m. v. til hæren, søværnet og flyvevåbnet, han kan bygge kaserner — han kan gøre alle disse ting, og der er ikke nogen som helst regler for det. Der er ingenting, der begrænser hans beføjelser. Han kan midlertidig lade de i militær straffelov og militær retsplejelov for krigstid fastsatte bestemmelser træde i kraft, såfremt dette måtte anses for påkrævet — altså også i fredstid. Ja, jeg er ikke kendt med, hvordan det er med militærvæsenet i alle lande i verden, men jeg tvivler på, at der er noget sted, man har eller har haft en mere absolut bemyndigelse til en forsvarsminister end den, der gives igennem denne lov, eller vil blive givet, hvis dette lovforslag ophøjes til lov.

Det ærede medlem hr. Poul Hansen (Kalundborg) startede sin tale med at give den ikke synderlig overraskende oplysning, at han i tykt og tyndt var enig med forsvarsministeren, og at den socialdemokratiske gruppe med begge hænder ville stemme for dette lovforslag. Lad mig for formens skyld ikke glemme at gøre opmærksom på — det er heller ikke overraskende —, at vi vil

stemme imod lovforslaget. (*Poul Hansen [Kalundborg]: Med begge hænder?*). Ja, hvis det tillades, hvis man vil tælle dem begge med. Men lad mig samtidig sige, at ikke mindst disse bemyndigelsesparagraffer skal jo få os til at gå imod lovforslaget. Man måtte ellers synes, at forsvarskommissionen har siddet længe nok til, at den skulle kunne levere et mere gedigent og gennemtænkt og færdigt arbejde end det, her er tale om. Når man ser på dens betænkning, får man jo kun i ringe grad indtryk af, at forsvarskommissionen reelt har beskæftiget sig med de problemer, den skulle beskæftige sig med. Det, jeg kan få ud af betænkningen, er, at forsvarskommissionen af og til har holdt et møde, og dér har den formentlig på forsvarsministerens initiativ vedtaget et direktiv til et eller andet underudvalg om, at nu skal det lave et forslag efter de og de retningslinier.

Jeg synes, det er en besynderlig fremgangsmåde, for hvis man nedsætter en kommission til undersøgelse og overvejelse af forsvarrets fremtidige ordning, så skal denne kommission gå sagerne virkelig grundigt igennem og ikke uden forud at gå det hele grundigt igennem afgive principielle direktiver til andre kommissioner og udvalg og hvad ved jeg, om efter hvilke linier de skal udarbejde deres forslag. Jeg kan ikke indse, med hvilken sagkundskab kommissionen har været i stand til at give disse direktiver, men resultatet af det hele er altså foreløbig dette forslag til den rammelov, som vi behandler, og jeg vil gentage: det er et meget magert resultat af et så langvarigt kommissionsarbejde. Man skulle have troet, at kommissionen kunne have nået at gøre sit arbejde færdig på den tid.

Så er spørgsmålet, hvorfor dette ikke er sket. Man må søge efter årsagen, og derom er man vel henvist til at gøre sig sine formodninger; jeg gør mig mine, de afviger sikkert betydeligt fra de formodninger, andre gør sig, men jeg er ikke så helt sikker på, at de afviger fra den viden, de informerede har.

Danmark er gået ind under Atlantpagten, og mon det ikke forholder sig sådan, at man endnu ikke har fået de endelige direktiver — det være sig fra Atlantpagtstaternes fælles generalstab eller fra Washington —, således at man endnu ikke er helt klar over, hvilket indhold man ønsker eller fordrer at Danmark skal putte ind i rammerne for sin militærordning, og derfor nøjes man med at fastlægge rammer af en sådan art, at man kan fylde hvad som helst i dem, der måtte blive forlangt.

Det er jo en kendsgerning, uanset hvor smukt formet og vel forberedt den tale var,